

CoHab Athens Collaborative Competition

CoHabiting Vacancies / Συν-κατοικώντας τα κενά

Φοιτητικός & Νεανικός Συνεργατικός Διαγωνισμός για την μετατροπή Κενών Κτιρίων σε Στεγαστικούς Συνεταιρισμούς

Seminars: programme & material

21/05/2024

The training curriculum is part of the collective learning process that we envision to trigger by launching the collaborative-competition for cooperative housing in Greece for students and young professionals.

Cooperative housing is a rather unexplored concept and practice in Greece. However, the increasing unaffordability of housing and lack of viable alternatives for youth and vulnerable populations urges people to look into different ways to access housing through collective processes, inspired also by the recent developments in the field across Europe.

As part of the competition process, the training programme intends to give basic information and sources of inspiration to the participants in order to reach an initial common understanding on the basic principles and concepts of cooperative and collaborative housing, and provide them with basic knowledge to be able to collectively envision, plan and design different scenarios and imageries of cooperative housing in vacant buildings in Greece.

It also aims to produce a package of basic knowledge blocks on cooperative housing available online for the growing community that is interested in exploring and practising alternative collective, de-commodified, sustainable and democratic co-living in Greece. As such, the knowledge package can be gradually extended with new bricks and blocks according to the needs that emerge throughout the process, and beyond.

Learning goals

What is a housing cooperative? What forms can it take? What examples are there in Europe? What is a student housing cooperative? How can housing cooperatives tackle issues of vital human needs such as mutual care, intergenerational solidarity, conviviality, vulnerability, life cycle transformations?

What are the preconditions for the emergence/creation of housing cooperatives in a given context? What is the role of public policies and state support?

What types of municipal-cooperative collaborations are there? How can public property assets be used for the promotion of housing coops? How does a municipal competition for cooperative housing work?

How are housing cooperatives funded and what is a housing coop business plan? What are the challenges in environments where there is little or no experience? What are the challenges and potentials in Greece?

How are cooperative housing designed & produced (processes, typologies, technologies)? What is the role of the architect in the creation of a housing coop? What is a community participatory design process?

How can we imagine different ways of living together? How can we learn to practise democracy in everyday life and collective housing management? What challenges, what difficulties come up? How to overcome conflicts and work towards collective decision making?

Programme

Date/Time (EET)	Topic/title	Presenters/Groups
<u>Wed 22 May</u> 17:00-18:30	Cooperative/collaborative housing in Europe: Mappings, Networks and Emblematic cases	Silvia Cafora, Politecnico di Torino, Nina Quintas, Cohabitat.io , Urbamonde
18:30-20:00	Public policies to promote cooperative housing	Mara Ferreri, La Dinamo
<u>Thur 23 May</u> 17:00-18:30	The Zurich model: rent-cost, access to land and competition processes	Philip Klaus, Kraftwerk1 Andreas Wirz, WBG-ZH
18:30-20:00	Challenges in environments restarting cooperative housing: Networking and Funding in Central and Southeastern Europe	Ana Džokić and Marc Neelen, MOBA
<u>Wed 29 May</u> 17:00-18:30	Care cooperatives and the CLT model: the CALICO experiment	Geert De Pauw CLTB Laura Colini, CALICO Urbact expert
18:30-20:00	Autonomous networks and expanding strategies: the Mietshäuser Syndikat	Petar Atanackovic, ProjektHaus Potsdam-Babelsberg
<u>Thur 30 May</u> 17:00-18:30	Student cooperatives in Europe I	Nico Rault, La Ciguë , Geneva
18:30-20:00	Student cooperatives in Europe II	May Armstrong, Glasgow Student Housing Coo
<u>Wed 5 June</u> 17:00-18:30	Ways of collective living and managing: typologies, spaces, community	Diego Carrillo, Perviure / Celobert
18:30-20:00	Participatory design by/for/with housing cooperatives: the case of La Borda	Carles Baiges, Lacol / La Borda
<u>Thur 6 June</u> 17:00-18:30	What about Greece? difficulties, potentials, needs and emerging groups	Ifigenia Douvitsa and Sofia Adam, Kalomathe.gr CoHab Team
18:30-20:00	Collaborations for sustainable design	Collaborating groups and organisations from Greece: Electra energy , Community Energy River , ΕΙΠΑΚ / Passivistas , Recual , ACAN Greece , Places of Togetherness , Communitism , Commoning Spaces Network, Πρωτοβουλία Αλληλέγγυας Συγκατοίκησης Θεσσαλονίκης

Presenters' CVs

Seminar 1 - Wednesday 22 May 2024

17:00-18:30 (EET) Cooperative and collaborative housing in Europe: Mappings, Networks and Emblematic cases

Silvia Cafora is an architect and researcher at the Department of Architecture and Design of the Politecnico di Torino, FULL, Future Urban Legacy Lab. She conducts research mainly in community-led housing practices and territorial fragilities, focusing on community and regenerative practices of access to housing stock. Studies undivided ownership housing cooperatives in Italy, working alongside Legacoop in proposing a new National Housing Plan. Scientific advisor for Fondazione GianGiacomo Feltrinelli and the Fondazione di Comunità di Porta Palazzo in Turin, promoting new accessible and inclusive housing models in Italy. Editor and author of the book "Abitare Pioniere. Democratic Innovation and New

Economic Paradigms in Response to Financialization" and the book "Alternative Housing, Models in Action. Collaborative, Accessible and Inclusive Housing in Europe" for Feltrinelli.

Nina Quintas works as a project manager at urbaMonde - a Swiss NGO working towards the promotion and implementation of community-led housing at the local and global level. Nina is involved in the coordination of international cooperation projects in Latin America and Asia, particularly focusing on the housing cooperative and the Community-Land Trust models. She also coordinates the CoHabitat Network, promoting international experience exchanges and carrying out research and documentation. She has a strong interest in grassroots sustainability initiatives as well as on the development and study of community-led financial tools able to support collaborative housing initiatives.

Nina holds a master's degree on Innovation, Human Development and Sustainability from the University of Geneva.

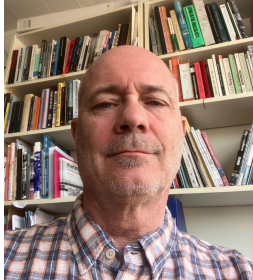
18:30-20:00 (EET) Public policies to promote cooperative housing

Mara Ferreri is a Senior Researcher of the Inhabiting Radical Housing ERC-funded project, based at DIST, Polytechnic of Turin. She is a Core Team Member of the Beyond Inhabitation Lab and a co-founder and editor of the Radical Housing Journal. She has held research and teaching positions at the London School of Economics, Durham University and Northumbria University, in the UK, and at the Universitat Autònoma de Barcelona, in Spain. Her work focuses on housing precarity, temporary and platform urbanism, and struggles for housing commoning. She employs qualitative methods to investigate the precarization of urban space and housing, collective resistance and organising for alternatives. She

is a member of La Dinamo Foundation in Barcelona, Catalonia.

17:00-18:30 (EET) The Zurich model: rent-cost, access to land and competition processes

Philipp Klaus, Dr. sc. nat., is a **social and economic geographer**. Since 1999 coordinator and secretary of the International Network for Urban Research and Action **INURA**. As researcher and lecturer at ETH and University of Zurich he focused on urban processes, gentrification, socio-spatial segregation, environmental and cultural economies. As **co-president of the housing cooperative Kraftwerk1** and **member of the strategic building committee**, he is committed to the realisation of progressive, solidarity-based and ecologically built environments. With his office klart.one (formerly INURA Zurich Institute) he is doing research and consulting on planning processes, housing issues, culture and

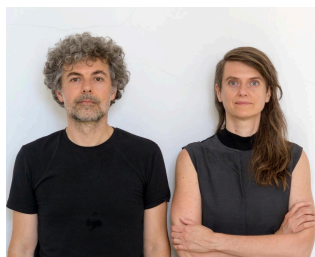
creative industries, temporary uses, community centres and socio spatial assessments of neighbourhoods.

Andreas Wirz, dipl. Architekt ETH,. Born (1966) and grew up in Zurich. Studied architecture and graduated as Dipl. Architekt ETH (1994). Own office since 1994 and partner in [Archipel GmbH](#), an architecture, consulting and planning company, since 1998. **Board member since 2010 and President of the [Association of Housing Cooperatives Zurich](#) since 2023**. Member of the International Network for Urban Research and Action (**INURA**). He has many years of experience in housing construction, alternative forms of housing, affordable construction and urban and neighbourhood development. Co-founder of the building and housing

cooperative Kraftwerk1 (1995), building its fourth development on the Koch site. He co-founded IG neues wohnen zürich nwz (2003-2010), which acquired building land for non-profit developers, and was co-initiator and co-curator of the Platform Cooperatives event (2013-2020), making innovative buildings and planning processes known to a broad public, shared knowledge and experience and inspired non-profit and private developers. From 2013 to 2022, board member of the student housing cooperative WOKO, playing a key role in doubling its property portfolio during this time. He holds project development, client representation and consultancy mandates for cooperatives, private clients and the public sector.

18:30-20:00 (EET) Challenges in environments restarting cooperative housing: Networking and Funding in Central and Southeastern Europe

Ana Džokić and Marc Neelen are architects with over two decades of experience in pioneering unconventional approaches to address contemporary urban development challenges. They are **founders of STEALTH.unlimited**, an internationally active spatial practice, based in Belgrade and Rotterdam, bridging the realms of future fiction, spatial intervention, and the politics of possibility. Their dedication to reshaping housing conditions is evident through their involvement in developing non-speculative housing cooperative approach in Belgrade and **European**

cooperative society MOBA Housing SCE. MOBA is a forward-thinking umbrella organisation breaking ground with a sustainable and replicable model for **new cooperative housing in Central and South**

Eastern Europe. It was established in 2020 by pioneering **community-led and cooperative housing initiatives across Croatia, Czechia, Hungary, Serbia, and Slovenia.**

Seminar 3 - Wednesday 29 May 2024

17:00-18:30 (EET) Care cooperatives and the CLT model: the CALICO experiment

Geert De Pauw has been active for more than **25 years for the right to housing** and the right to the city in Brussels, as an activist and community worker. In 2008, following a study visit to the Champlain Housing Trust, he started advocating for the establishment of a Community Land Trust in Brussels. He coordinated the feasibility study, on behalf of the Brussels Capital Region, for the establishment of a CLT. Since the official **establishment of Community Land Trust Brussels in 2013**, he is coordinator of the association. He has been involved in the creation of the **European CLT Network** and is the co-president of the International Center for CLTs.

Laura Colini is a senior **urban policy expert** having worked for over twenty years with EU programmes and initiatives (e.g. [URBACT](#), UIA, EU Urban Agenda Urban Poverty, Housing, Inclusion, Culture and Cultural Heritage et al.). She holds a PhD in Urban, Regional and Environmental Design, Habil. in Urban Studies. Her work covers socio-spatial inequalities, with a focus on public policies addressing migrants and refugees, and housing. She has worked in academia in Italy, Germany, France, USA and currently holds a research position at H-City Cluster on housing and city at IUAV Venice University where she collaborates with the UNESCO chair on migration at IUAV SSIIM. She collaborates with various NGOs, international organisations and independent civic initiatives in Europe e.g. From Sea to the Cities working on solidarity cities for better migration policies in Europe. Co-founder of Tesserae urban and social research, MiMetis SRL migration, member of the artist collective **Oginoknauss and INURA.**

18:30-20:00 (EET) Autonomous networks and expanding strategies: the Mietshäuser Syndikat

Petar Atanackovic (1979), activist and researcher with a specific focus on collaborative forms of living, housing and working, self-organization and self-management. Lives and works in Potsdam (Germany), member of an Association INWOLE and co-housing project Projekthaus Potsdam, as well as an affiliated member of associations Communitism (Athens, Greece) and GKP (Novi Sad, Serbia). Previously lived in Serbia, where he participated in various initiatives, among others he is one of the founders of the social-cultural center CK13 in Novi Sad (in 2007).

17:00-18:30 (EET) Student cooperatives in Europe: La Ciguë, Geneva

Nico Rault works at La Ciguë, a student cooperative in Geneva, Switzerland, in the department of internal relations. His role is to develop the internal structure based on participative democracy principals.

Emerging from the squat movement in the 1980's, La Ciguë materialized the increasing need for an alternative approach to housing. In addition to the access to affordable and decent housing, La Ciguë promotes the active participation of the cooperators at all levels: the appartements; the building; the cooperative. The 800 students living in La Ciguë is incompatible with the spontaneous participation in the 80's. La Ciguë's model has evolved over the years around different organs (the board; the working team; the general assembly; commissions; the council of delegates) to unite against the speculative attack on housing.

18:30-20:00 (EET) Student cooperatives in Europe: Glasgow Student Housing Coop

We are a **group of university students** setting up the first student housing co-op in Glasgow. We were formed in November 2016, and we are in the process of securing funding and a building. We welcome students who are at university, college and in apprenticeships. We believe that a housing co-op is an effective way to combat increasing rent prices, and provide a democratically controlled living environment. Collectively, members of a co-op take on the role of landlord and have a direct say in their living conditions. There are many different kinds of co-ops: housing, food, consumer, worker-owned... but generally, all cooperatives follow the Rochdale Principles.

17:00-18:30 (EET) Ways of collective living and managing: typologies, spaces, community

Diego Carrillo Messa, is an Architect, ETSAB UPC (2003), with International Studies in Vernacular Architecture at Oxford Brookes University, 2002 and a Master's Degree in Urban and Territorial Development from the UPC 2005. AJAC VI Young Architects Award (2008) for the essay "Basic Materials for the Integral Habitat Project. Proposal for El Salvador, CA" published by the UPC, 2007

Between 2003 and 2005 he began his professional career at Pich-Aguilera Architects, in industrialization and ecology projects applied to multi-family housing. By those years he cofounded SostreCívica housing cooperatives, based on the danish Andel model. Between 2005 and 2010 he worked in Morocco on industrialized social housing projects and in housing and urban upgrading project management. Since 2010 he is a founding partner of the architecture and engineering cooperative Celobert, in which he has mainly dedicated himself to the development of cooperative housing projects, ecological, healthy and energetically efficient, both new construction and rehabilitation. In 2018 he promotes, as a member of Celobert, the housing cooperatives management company 'Perviure', of which he is the CEO between 2021 and 2023.

18:30-20:00 (EET) Participatory design by/for/with housing cooperatives: the case of La Borda

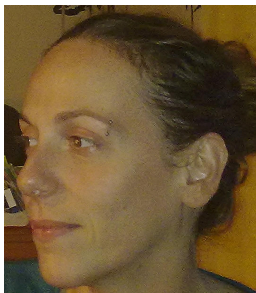

Carles Baiges Camprubí is an architect from ETSAB-UPC and has a master's degree in Urban Sociology from Universiteit van Amsterdam. He is one of the founding members of the cooperative of architects Lacol and member of La Borda cooperative housing. Lacol has been awarded with several recognitions, including the Emerging category of the European Union Prize for Contemporary Architecture - Mies van der Rohe Awards 2022, and has been selected in the biennials of architecture in Venice (2016, 2021), Buenos Aires (2017) and San Sebastián (2019). La Borda has also been awarded at the European Responsible Housing Awards and the World Habitat Award.

17:00-18:30 (EET) What about Greece? difficulties, potentials, needs and emerging groups

Ifigeneia Douvitsa was awarded her PhD on cooperative law from the Law School of the Democritus University of Thrace, Greece. She teaches the course of public policies and law of social and solidarity economy as an adjunct lecturer at the Hellenic Open University in the [Postgraduate Program for Social and Solidarity Economy](#). She is one of the founders of the [International Journal of Cooperative Law](#) and member of its editorial board. She worked also as the European regional researcher for Cooperatives Europe ([Legislation Framework Analysis: ICA- EU Partnership](#)) and she is the representative of Europe in the [Global Cooperative Law Committee](#) of the International Cooperative Alliance. She is member of the [educational platform 'kalomathe'](#) and People's University of Social Solidarity Economy "[UnivSSE Coop](#)", as well as a fellow at the research collective '[P2P Lab](#)'.

Sofia Adam is an Assistant Professor at the [Department of Social Policy, Democritus University of Thrace](#) in the subject of Social Policy and Local Development. She is currently coordinator and adjunct lecturer at the [Master Program for Social and Solidarity Economy \(SSE\)](#) at the Hellenic Open University in the subject of Public Policies and Legal Framework for SSE. She holds a doctorate degree from the Department of Social Administration and Political Science of the Democritus University of Thrace (currently Department of Social Policy) with the successful submission of her thesis titled: "Social Economy and Social Exclusion: The Experience of Social Cooperatives of Limited Liability in Greece". She has worked extensively as a researcher at the Labour Institute of the General Confederation of Greek Labour. She has served as a Special Advisor in Social and Solidarity Economy (SSE) at the Greek Ministry of Labour, Social Security and Solidarity. She worked as Program Coordinator of SSE at the Heinrich Boell Foundation Thessaloniki office. She is one of the founders of the [educational platform 'kalomathe'](#), an affiliate member of the research collective '[P2P Lab](#)', a member of the [International Journal of Cooperative Law](#).

CoHab Greece is an open action-research group created in 2016. We work as a knowledge exchange platform for urban researchers, activists and anyone interested in claiming housing as a right and exploring alternative housing models through self-management and collective ownership. We aim to promote cooperative forms of housing in Greece as a realistic alternative for accessing affordable and decent housing, based on self-organization, care and environmental concern. We collaborate with groups that want to experiment with collective (cooperative and cooperative) forms of housing and claim public policies and the adaptive reuse of public property for the creation of housing and neighbourhood cooperatives. **The competition team:** Katerina-Shelagh Boukogianni, Christina Diamantopoulou, Christos Kalientzidis, Maria Karagianni, Ilektra Mancini, Stelios Minotakis, Konstantina Theodorou, Zoi Tzika, Dimitra Siatitsa, Matina Sotiropoulou.

18:30-20:30 (EET) Collaborations for sustainable design: presentations by collaborating groups and organisations from Greece

Community Energy River

Η Community Energy River, μια ομάδα ηλεκτρολόγων μηχανικών και ερευνητών, οραματίζεται την ενίσχυση της ενεργειακής δημοκρατίας, την ενδυνάμωση των πολιτών ώστε να “πάρουν την ενέργεια στα χέρια τους” και τη διάδοση της γνώσης για την εξοικονόμηση ενέργειας. Εργάζεται για ένα μέλλον καθαρής και φθηνότερης ενέργειας, συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας.

Αντιλαμβάνεται ως αναγκαιότητα την εκπαίδευση και για αυτό το λόγο έχει εστιάσει σε αυτή. Σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς έχουν σχεδιαστεί εργαστήρια για την εξοικονόμηση ενέργειας, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις ενεργειακές κοινότητες, τα οποία υλοποιούνται από το 2019. Τα εργαστήρια είναι προσαρμοσμένα για μαθητές/τριες αλλά και για ενήλικες.

Webpage: <https://www.communityenergyriver.com>

Contact person: Μάγια Μοσχανδρέου

Electra Energy Coop

Electra Energy Cooperative is a certified social cooperative based in Athens, Greece. It is dedicated to fostering a decentralised, just, efficient, and sustainable energy system, with a strong emphasis on community involvement. Electra's initiatives revolve around capacity building, advocacy, project development, and action research. By engaging in these activities, Electra seeks to empower citizens and local communities, enabling them to actively participate in shaping their energy future and improving their living conditions.

Operating as a cooperative, Electra upholds democratic principles, ensuring that its members have a meaningful voice in the decision-making processes and it endorses all 7 cooperative movement's core values and principles. We are a proud member of the like-minded coalitions: RESCoop.eu, Build Better Lives, CAN Europe and Community Power Coalition. These networking opportunities across Europe allow us to gather insights and expand our knowledge in community energy and energy efficiency topics.

Webpage: <http://electraenergy.coop>

Contact person: Σάντυ Φαμελιάρη

Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού κτιρίου -ΕΙΠΑΚ

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Παθητικού Κτιρίου είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία η οποία ιδρύθηκε πριν 10 χρόνια για να προωθήσει την εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια και τα positive energy buildings. Το πρότυπο του Παθητικού Κτιρίου (Passivhaus), είναι ένα πρότυπο που μπορεί αποδεδειγμένα να συμβάλλει ουσιαστικά στην εξοικονόμηση ενέργειας και

στην περιβαλλοντική αναβάθμιση των κτιρίων στην Ελλάδα. Υποστηρίζουμε όλους τους εμπλεκόμενους στον τομέα της κατασκευής κτιρίων (αρχιτέκτονες μηχανικούς, πολιτικούς μηχανικούς και μηχανολόγους μηχανικούς, κατασκευαστές, εταιρείες παραγωγής και εμπορίας παθητικών συστημάτων), αλλά και το ευρύ κοινό, με πληροφόρηση για όλες τις πτυχές του σχεδιασμού και υλοποίησης παθητικών κτιρίων. Μερικές από τις δράσεις μας περιλαμβάνουν:

- Την υποστήριξη κάθε προσπάθειας υλοποίησης νέου ή υφιστάμενου κτιρίου σύμφωνα με το πρότυπο Passivhaus στην Ελλάδα καθώς και την Πιστοποίηση τους
- Εκπαίδευση Μηχανικών και Τεχνικών που ενδιαφέρονται να έρθουν σε επαφή με το πρότυπο Passivhaus και να μάθουν τις βασικές αρχές σχεδιασμού και υλοποίησής του αλλά και να πιστοποιηθούν
- Τη συνεργασία με Πανεπιστήμια τόσο για τη διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων και workshops όσο και για τη διοργάνωση φοιτητικών διαγωνισμών
- Έρευνα και Ανάπτυξη, μέσα από τη συμμετοχή μας σε 7 Ευρωπαϊκά προγράμματα
- Δημιουργία κουλτούρας συνεργασίας - Αλλαγή της υπάρχουσας

Webpage: www.eipak.org [Facebook](#) [Twitter](#)

Contact persons: **Δημήτρης Παλλαντζάς, Ηλέκτρα Μαντσίνι**

RECUAL

Το Recual (Recycling Ecological Collaborative Urban Architecture Laboratory) είναι μέρος ενός συνεταιρισμού κυκλικής οικονομίας, το “Μυκήλιο”, που επικεντρώνεται στην πρόταση τρόπων μείωσης του οικολογικού αποτυπώματος σε διάφορους τομείς. Ένας από αυτούς είναι ο κατασκευαστικός τομέας που ευθύνεται για το 37,3% των απορριμμάτων ως οικονομική δραστηριότητα. Κάθε νέο υλικό που χρησιμοποιείται έχει ενσωματωμένη ενέργεια και τα περισσότερα υλικά φινιρίσματος είναι κατασκευασμένα από πρώτες ύλες που προέρχονται από εκσκαφές, ενώ

χρειάζεται πολλή ενέργεια για την παραγωγή και τη μεταφορά τους. Αυτή τη στιγμή, η Ελλάδα παράγει πολύ λίγα υλικά φινιρίσματος. Έτσι στην προσπάθεια μείωσης του αποτυπώματος της

κατασκευής αλλά κι διατήρησης μέρους της πολιτιστικής κληρονομιάς, ως Recual, επικεντρωνόμαστε σε δύο κύριες δραστηριότητες-στόχους:

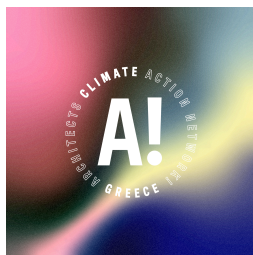
α) Την επανάχρηση οικοδομικών απορριμμάτων με ήπια επεξεργασία ώστε να αποτελέσουν χρήσιμα έως και ανταγωνιστικά προϊόντα σε σχέση με τα συμβατικά ή μη ανακυκλώσιμα οικοδομικά υλικά.

β) Την προώθηση μεθόδων και τεχνικών φυσικής δόμησης με στόχο την προσέγγιση του μηδενικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος σε συνδυασμό με τη δημιουργία χώρων φιλικών προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Webpage: <https://recual.gr/>

Contact person: **Μαρία Πετεινάκη**

Architects Climate Action Network, Greek Chapter

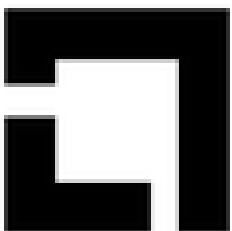

Το **ACAN Greece** είναι ένα δίκτυο επαγγελματιών και ερευνητριών που στοχεύει στην οργανωμένη δράση απέναντι στην κλιματική και κοινωνική αδράνεια του κατασκευαστικού κλάδου. Επιδιώκει να λειτουργήσει συμπληρωματικά με άλλα συλλογικά όργανα εμπλεκομένων στις διαδικασίες και τα μοντέλα παραγωγής του δομημένου χώρου, εκπροσωπώντας μια οργανωμένη και ριζοσπαστική εναλλακτική που αφουγκράζεται την επιτακτικότητα για αλλαγή παραδείγματος υπό το πρίσμα της κλιματικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης. Επιζητά τη ριζική μετατροπή του νομοθετικού, οικονομικού και πολιτιστικού πλαισίου στο οποίο παράγεται, λειτουργεί και ανανεώνεται το δομημένο περιβάλλον, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η απανθρακοποίησή του. Υπερασπίζεται την άμεση υιοθέτηση αναγεννητικών αρχών σχεδιασμού, με την ουσιαστική και αρμονική συνύπαρξη φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, ώστε να προωθηθεί η ανάκτηση και αποκατάσταση οικοσυστημάτων που απειλούνται. Το ACAN Greece επιδιώκει να δράσει ως ένας οργανωμένος φορέας για πληροφόρηση, ενημέρωση, ενδυνάμωση και άμεση δράση, επηρεάζοντας τον τρόπο εκπαίδευσης των αρχιτεκτονιστών/ων και προωθώντας εναλλακτικές προσεγγίσεις στην κατασκευή στο ευρύτερο πλαίσιο των επαγγελματιών του δομημένου περιβάλλοντος, υπό το πρίσμα της κλιματικής δικαιοσύνης. Το ACAN Greece είναι η Ελληνική ομάδα του διεθνούς οργανισμού [Architects Climate Action Network](https://acangreece.wixsite.com/website).

Webpage: <https://acangreece.wixsite.com/website>

Contact person: **Κατερίνα-Shelagh Μπουκογιάννη**

Κοινοί Τόποι / Places of Togetherness

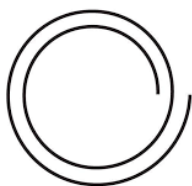
Η **πρωτοβουλία των Κοινών Τόπων** είναι μια άτυπη ομάδα από Νικαιώτ(ισ)ες επιστήμον(ισσ)ες, καλλιτέχν(ιδ)ες και ερευνητ(ρι)ές. Πεδίο δράσης τους είναι η Νίκαια, ένας Μικρασιατικός προσφυγικός συνοικισμός, ο οποίος έναν αιώνα μετά την ίδρυση του έχει αλλάξει τόσο κοινωνικοοικονομικά, πολιτισμικά, όσο και χωρικά. Η Νίκαια βασίστηκε σε ένα ιδιαίτερο πολεοδομικό σχέδιο συλλογικής κατοίκησης, με τις προσφυγικές κατοικίες να οργανώνονται περιμετρικά στο οικοδομικό τετράγωνο, αφήνοντας κοινόχρηστους χώρους και υποδομές στο κέντρο. Έναν αιώνα μετά, πάνω από 130 οικοδομικά τετράγωνα της Νίκαιας συνεχίζουν να έχουν κοινόχρηστους χώρους, άλλοτε με τη μορφή αυλών και άλλοτε παρόδων. Ωστόσο ο κοινωνικός ιστός της Νίκαιας έχει αδρανήσει, αφήνοντας τους περισσότερους από αυτούς τους χώρους κενούς.

Η ομάδα των Κοινών Τόπων φαντάζεται τους κοινόχρηστους χώρους της Νίκαιας ως χώρους δημιουργικούς, ζωντανούς και ανοιχτούς σε όλους/ες/α. Στόχος της είναι η συνεργασία με άλλους κατοίκους της Νίκαιας για την επαν-ενεργοποίηση των κοινόχρηστων χώρων μέσα από συλλογικές και συμπεριληπτικές δράσεις, επανυφαίνοντας έτσι τον κοινωνικό ιστό της περιοχής.

Webpage: www.placesoftogetherness.com / [facebook](https://www.facebook.com/placesoftogetherness) / [instagram](https://www.instagram.com/placesoftogetherness)

Contact person: **Ελένη Κατρίνη**

Communitism

communitism

Η Αθήνα είχε το 2016 10.600* εγκαταλειμμένα διατηρητέα, ενώ το Μεταξουργείο είχε 163, από τα οποία δέκα τουλάχιστον έχουν πια καταρρεύσει. Τα διατηρητέα κτήρια των Αθηνών ζουν ένα δεύτερο κύμα αφανισμού, μετά την περίοδο της αντιπαροχής, μόνο που αυτή τη φορά καταρρέουν από αχρησία, δίνοντας τη θέση τους σε ερείπια και κενά οικόπεδα. Το Communitism ήταν από την αρχή του μια διερευνητική πρόταση που οραματιζόταν να σωθεί η ιστορική φυσιογνωμία του Μεταξουργείου, που έλκει καθημερινά τόσο ιδιαίτερα δημιουργικά άτομα.

Η ιδέα μας συνδυάζει τη δυναμική των δύο αυτών στοιχείων: την πληθώρα εγκαταλειμμένων κτιρίων και νέων δημιουργικών επαγγελματιών χωρίς επαγγελματικές προοπτικές. Δεν είναι κρίμα σε μία πόλη που υποφέρει από συνεχείς κοινωνικές κρίσεις, να καταρρέουν κτίρια με ιστορική αξία λόγω αχρησίας; Αυτό τον παραλογισμό θέλησε να θεραπεύσει η ιδέα του Communitism, προσκαλώντας τα άτομα του Μεταξουργείου σε ένα διάλογο με τα ιστορικά κτήρια της περιοχής.

Το Communitism ως κοινωνικό & πολιτισμικό κέντρο, ενσάρκωσε την ανάγκη των Αθηναίων για τρίτους χώρους: χώρους που δεν είναι προκαθορισμένοι ως προς τη χρήση τους και έτσι επιτρέπουν μια διαρκή διαδικασία αναδιαμόρφωσης. Χώρων που καθώς εξελίσσονται, μπορούν

πάντα να συμπεριλάβουν “το άλλο”, επιτρέποντας έτσι διαρκείς επαναδιαπραγματεύσεις ορίων και πολιτισμικής ταυτότητας, όπως περιγράφει ο urbanist Edward Soja (Thirdspaces, 1996). Η εξαετής διερεύνηση στην Κεραμεικού 28 απέδωσε εξαιρετικούς καρπούς ως προς τους τρόπους που θα μπορούσαν να εξελιχθούν οι τρίτοι χώροι στην πόλη μέσα σε αυτά τα κτήρια, βάσει των οποίων τώρα σχεδιάζουμε τα επόμενα στρατηγικά μας βήματα.

Webpage: <https://communitism.space/>

Contact person: Νατάσσα Δουρίδα

Commoning Spaces Network

Community led, non-profit-oriented houses remove property speculation and profit from housing by buying and transferring them into the joint ownership of their residents for long-term social, community led living and developing innovative, flexible forms of society and housing. For decades, community led houses have increasingly joined together in national solidarity networks aiming to secure their houses permanently against sale and profit. In December 2024, 23 members of jointly managed houses and networks from 18 countries founded a European network for horizontal networking, the Commoning Spaces Network e.V.,(CSN). The European financial cooperative Community-led Houses Europe SCE i.G. (CHE) was subsequently founded in March 2024, aiming to grant long-term affordable loans to community-led houses throughout Europe and in particular to new housing projects. Commoning Spaces Network and Community-led Houses Europe provide solidarity-based horizontal transfer of knowledge, experience and finance for new groups and houses, and organise their network in Europe.

Webpage: <https://commoning.space/>

Contact person: Στέφανος Γαλουντζής

Πρωτοβουλία Αλληλέγγυας Συγκατοίκησης Θεσσαλονίκης

Σαν Πρωτοβουλία Αλληλέγγυας Συγκατοίκησης Θεσσαλονίκης ξεκινήσαμε στις αρχές του 2023. Μέσα από συζητήσεις καταλήξαμε ότι θέλουμε οι σχέσεις στην ομάδα μας να διέπονται από ισοτιμία, αλληλεγγύη, σεβασμό, δημοκρατία, διαφάνεια, συμπερίληψη. Συμφωνήσαμε το επίκεντρο της λειτουργίας μας να είναι η συνέλευση όπου αποφασίζουμε δημοκρατικά και συναινετικά με στόχο την ομοφωνία. Συμμετείχαμε στο GreenWave Festival 2023. Κάναμε δύο διαδικτυακές παρουσιάσεις της ομάδας μας. Ήρθαμε σε επαφή με νέους αρχιτέκτονες που ενδιαφέρονται για τη συνεταιριστική κατοικία. Επισκεφτήκαμε κοινότητες συγκατοίκησης σε Γερμανία και Δανία. Με τους “Περβολάρηδες” Θεσσαλονίκης, συνδιοργανώσαμε εκδήλωση-παρουσίαση του γερμανικού Mietshäuser Syndikat και του Commoning Spaces Network. Κάναμε μια πρώτη επαφή με το δήμο Θεσσαλονίκης και την Αναπτυξιακή Εταιρεία του δήμου. Επισκεφτήκαμε ένα εγκαταλειμμένο Δημοτικό κτιριακό συγκρότημα. Στη φάση που βρισκόμαστε

αναζητούμε νομική μορφή. Στόχος μας είναι να αποκτήσουμε συλλογικά κάποιο χώρο με μικρά αυτόνομα διαμερίσματα όπου θα μένουμε και με κοινόχρηστους χώρους για δράσεις, εκδηλώσεις, εργαστήρια κλπ που θα απευθύνονται στους ενοίκους αλλά και προς τα έξω. Εκεί για όλα τα θέματα θα αποφασίζει η συνέλευση των ενοίκων με γνώμονα τις αρχές μας. Οραματιζόμαστε μια κοινότητα διαγενεακή με βασικό στοιχείο την αλληλεγγύη. Θέλουμε το εγχείρημά μας να αποτελέσει μια κοινωνική πρόταση, να γίνει παράδειγμα για τη δημιουργία και άλλων τέτοιων κοινοτήτων και με τις δυνάμεις μας να συμβάλλουμε στην αποεμπορευματοποίηση της κατοικίας.

Facebook page: <https://www.facebook.com/groups/6178833572195123>

Suggested Readings/Material per session

1st seminar

- [What is a Housing Cooperative?](#) ICA
- Περιηγηθείτε στον [χάρτη των εγχειρημάτων κοινοτικής κατοικίας](#) CoHabitat net
- Oswald, L., Arnold, P., and Quintas, N. (2022) [Access to Land & Finance for Community-Led Housing: Short case studies from Africa, Europe and Latin America](#). urbaMonde / CoHabitat Network
- Baiges C., Ferreri M., Vidal L. [International Policies to Promote Cooperative Housing](#), LaDinamo/Lacol/ Cidop

2nd seminar

- Kockelkorn A. and Schindler S., [Cooperative Conditions in Zurich](#), Platform, March-April 2021.
- [Cooperative conditions](#), A Primer on Architecture, Finance and Regulation in Zurich
- MOBA, [Analyzing the potential for catalytic capital investment in the affordable housing sector of easter and southeastern Europe](#).

3d seminar

- De Pauw, Geert, [What if we made land ownership collective?](#), The Progressive Post, 2022
- Laura Colini and Levente Polyak, [COLLABORATIVE HOUSING: INNOVATION IN COMMUNITY ENGAGEMENT, SOCIAL INCLUSION AND PARTICIPATORY DESIGN](#), Cooperative City, 2020
- Calico [Care and Living in Community](#), UIA webpage
- Δείτε: [Brussels-CALICO: Community Land Trust as an alternative to real estate speculation](#)
- Mietshäuser Syndikat, [The Joint Venture](#) (και όλα τα περιεχόμενα στο drop down menu: The Syndikat στην ιστοσελίδα του δικτύου)

4th seminar

- [Students Housing cooperatives in Europe](#), ICA
- [La Cigue, World Habitat Awards](#), 2024

More Than a Place to Live (BBC Documentary, 1974) Sanford Housing Co-operative 1974 1/4

Avilla Royo, Raul (2023), *Collaborative Tools for Community Architecture*, Arquine
Lacol (2018), *Building collectively: Participation in Architecture and Urban Planning*, Pol-len
Lorente, David; Sakamoto, Tomoko; Devesa, Ricardo; Bugés, Marta (2023), *Cohousing in Barcelona. Architecture from / for the Community*, Actar

De Pauw, Geert and Nele Aernouts. 2020. From pressure group to government partner: the story of the Brussels Community Land Trust. Chapter 21 in J.E. Davis, Line Algoed, and Maria E. Hernandez-Torrales (eds.). *On common ground: international perspectives on the community land trust*. Madison, WI: Terra Nostra Press.

De Pauw, Geert and Joaquin de Santos. 2020. Beyond England: origins and evolution of the CLT movement in Europe. Chapter 9 in J.E. Davis, Line Algoed, and Maria E. Hernandez-Torrales (eds.). *On common ground: international perspectives on the community land trust*. Madison, WI: Terra Nostra Press.

Algoed, Line and Geert De Pauw. 2020. De opmars van de internationale community land trust beweging. AGORA. 2020-1 Jaargang 36: 15-18.

De Pauw, Geert. 2015. Commons Josaphat: De stad op de schop, Oikos, 2015, nr. 72, p. 15-22

De Pauw, Geert. 2018. Grond niet te koop. Gemeenschapsgrond als basis voor een rechtvaardige en duurzame stad in het Community Land Trust model. In A. Kuhk, Holemans, D. & Van den Broeck, P. (eds.). *Op grond van Samenwerking. Woningen, voedsel en trage wegen als heruitgevonden commons*. Leuven: EPO.

De Pauw, Geert, 2014. Die Stadt von morgen steht auf Gemeinschaftsland. In Silke Helfrich.

Commons, Für eine neue Politik jenseits von Markt und Staat. Bielefeld: Transcript Verlag

De Pauw, Geert, 2022. Gemeenschappelijke grond als dam tegen speculatie, Samenleving & Politiek, Jaargang 29, 2022, nr. 10 (december): p. 54-59

De Pauw, Geert, [What if we made land ownership collective?](#), The Progressive Post, 2022

Andreas Wirtz: Media (Selection)

https://www.dropbox.com/s/li1tak5lz63chc4/190812_Landbote_Portraet_awi.pdf?dl=0

https://www.dropbox.com/s/0gzh5jiej9e63ex/Wohnen_16_11_AW_AG>Weiterentwicklung_BG.pdf?dl=0

https://www.dropbox.com/s/er84ynut9cnggmd/Zoom%202021_18%20-%20Genossenschaften%20am%20Nerv%20der%20Zeit.pdf?dl=0

https://www.archipel.ch/files/projekte/Andreas_Wirz/wohnen_2014-12_014_017_4797.pdf

http://issuu.com/hochparterre/docs/hochparterre_glasi_buelach_2019?e=4433919/67765582

https://www.dropbox.com/s/8k9z77h9aaj7427/Portr%C3%A4t%20Archipel%20werk%2007_08_2016_k.pdf?dl=0

Nina Quintas

Oswald, L., Arnold, P., and Quintas, N. (2022) [Access to Land & Finance for Community-Led Housing: Short case studies from Africa, Europe and Latin America](#). urbaMonde / CoHabitat Network (accessible [here](#))

Quintas, N., and Veronesi, M. (2023) Community-led Housing: a driver of social inclusion for vulnerable urban populations.

Gold VI Report: Pathways to Urban and Territorial Equality: Addressing inequalities through local transformation strategies (accessible [here](#))

Oswald, L., and LaPalme, J. (2022) More than housing: multiple use cooperatives for the transition towards sustainable neighbourhoods and cities. Gold VI Report: Pathways to Urban and Territorial Equality: Addressing inequalities through local transformation strategies (accessible [here](#))

Ortiz, E. (2012a). Producción social de la vivienda y el hábitat. Bases conceptuales y correlación con los procesos habitacionales. . HIC-AL. (accessible [here](#))

Ortiz, E. (2012b). Producción social de vivienda y hábitat: Bases conceptuales para una política pública. In Trilce (ed.) El Camino Posible: La Producción Social Del Hábitat En América Latina (pp. 13-40). San José, Costa Rica: Centro Cooperativo Sueco.

Varnai, B. (2015). Exploring the Social Economy and the Social Production of Housing: Housing Cooperatives building spaces of resistance and transformation in Mexico City. (Master Thesis dissertation, The Graduate Institute, Geneva, Switzerland). (Accessible [here](#))